

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כהן
עורכת-משנה:
רוכ איתן, אורי סלע

עורך כיתוב:
סילבי קשת
עורך תבנית:
אהרון צור
כתב בכיר:
אלני תבור
צלם המערכת:
אריה קרו

תכרי המערכת:
ישראל ביבר, נוצה נבי, שייס נלור, לילי גלילי, רוד הורוביץ, רותי ורד, רוגי וזהר, אברהם הרמון, אסקר טאוב, משה לשם, אביבה סטן, עמוס קינן, שלמה קרו.

הצייר הראשי:
שמואל ברתור
עורך דפוס:
אריה אריאל
מנהל מעבדה:
נתן רוו

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, טלפון 26785, ת.ד. 136. מען למברקס: "עולמפרסט". המוציא לאור: העולם הזה בע"מ. דפוס משה שהם בע"מ, ת.א. סל. 62239. המערכת איננה אחראית עבור תוכן חי סורעיה, כולל מודעות המפורסות תחת הכותרת "רו"ח לצרכן", "רו"ח לנוסע" וכו' הסוכנות וגעורות על-ידי המערכת. החפצה: רוד טופל ובניו, תל-אביב, רחוב אחריהם 24, טלפון סט 5673.

העתון הנקרא ביותר במדינה

2/4 '92

יכולה להיות טענה שמשפטים ציבוריים על הוצאת-דין נמשכים זמן רב מדי, כך שאם נפגע אדם חף מפשע עוברות שנים עד שהוא בא על סיפוקו ומוכיח את צד קתו. זוהי טענה נכונה. אמנם נדמה לי שבמשפטים מסויימים, כמו משפט קסטנר, עמוס ורפאל, אין התובעים להוסיף כל כך אחרי זירון המשפט, בו עלולים להתגלות דברים מדברים שונים. אולם יש לתבוע הסדר משפטי מיוחד, לפיו יישמעו משפטים ציבוריים מסוג זה בלי תור, מיד אחרי פירסום הדברים.

★ ★ ★

לפני כמה ימים שוחחתי עם חבר-כנסת מכובד, ששכב לא מכבר בבית-חולים. הוא סיפר לי ששכניו בהדר, אנשים פשוטים, רובם פועלים, קראו את העולם הזה באמונה מתלהלת, היו בטוחים במאה אחוז בצדקת גילוינו. והוא הירדה: מנין האמון הזה? האם אין סכנה שבידי אנשים פחות אחראיים יהיה זה דבר מסוכן? השבתי תשובה שלילית לשאלתו האחד-רונה. אני משוכנע בהחלט ששום קבוצה חסרת-אחריות לא תצליח לעולם לרוכס את האמון של הקהל. הזכרתי שלושה נר מוקים, המסכימים את האמון הקיים לגבי עתון זה, והמונעים כל אפשרות להשיג אמון כזה באמצעים כוזבים: ראשית, הקהל הוא פיקה. כל הסבור בישראל שהקהל הוא טיפש, סופו להיכשל שנית. הקהל סופך על הנסיון, אם עתון פורסם תריסר פרשות מסעירות, ויצא צד-דק בכלול, מוכן הקהל להאמין שהעתון צודק גם בפרשה מס' 13.

שלישית, קיים המבחן המשפטי. הקהל בטוח שכל אדם המאמין באמת בצדקתו יגיש משפט נגד משיצוי, וכי השופט יצדיק אותו.

★ ★ ★

לבסוף, הוספתי לו הערה כנה: אינני מאושר מן התפקיד שנפל בחלקו בשטח גילוי השחיתות. כשנסלנו לדינו את העולם הזה, לא חלמנו על כך. ראינו את התפקידות בתיאור מאורעות השבוע, תוך הסברת הרקע וההבנת הקשר בין מאורע למאורע, ותו לא.

תפקיד גילוי-השחיתות — שהוא תפקיד מסוכן מאד, כפי שכבר נוכחנו לדעת — נפל בחלקו בעל כורחנו. גם הוא היה בחזקת שש נמשות מחסשות מחבר. עמדנו בפרץ לא מפני שרצינו בכך, אלא מפני ש-הפרץ היה קיים ולא נמצא אחר שיממנו בו. הקהל יודע זאת. הוא יודע כי מגבולן המטרה והתביעה הכללית נמנעו מלתבוע לדין את האחראים לשחיתות המתפשטת, וכי קיים קשר כללי להסתיר את שודדי רכוש האומה. לכן הוא נותן את אמונו באנשים שקיבלו על עצמם למלא בשטח זה את תפקיד דורשי הצדק. איש אינו משתוקק יותר מאתנו למצב בו שוב יעבור תפקיד בתיסימפאטי זה ליד השוטרים והתובעים, המקבלים ועוד משכורת, וישחרר אותנו לתפקידים הקרובים ללבנו הרבה יותר.

אורי אבנרי

מכתבים

קרב קלקיליה

כתבתם על קרב קלקיליה (העולם הזה 1992) היתה המושלמת ביותר מכל אלה ש-קראתי. המאמרים שהקראתם יורסי ז' ימים במשטותם האנושית. אני מסיר את כובעי.

יעקב כהן, כרכור
היה לי וויכוח ארוך עם כמה ירודים, על הליון המוגדל שהקראתם לקרב קלקיליה. הם טענו כי אסור לחפש סנסציות בנושא שעלה לנו בחיי ילדיו. ואילו אני טענתי כי גליון כזה הוא מצבה ניצחית לאותם הלוחמים, על מנת שזכר נבחרתם והקרבם לא ימוש בעמדתו תמיד ויוקא כחור שאחיו נפל בפעולה קודמת של צה"ל.

יורם הירשפלד, ירושלים
התפעלתי בעיקר מהתמונות המצוינות של קלקיליה לסחרת הקרב. כל הכבוד לצלם המערכת.

רונית שור, תל-אביב
הצלם שלכם הוא סנייפר רציני. אם זה מה שהוא יכול לעשות עם מצלמה, לא הייתי רוצה לעמוד לפניו כשהוא מכוון רובה — אפילו מפרחק שני קילומטרים...

דיוד חומסי, בתיים
שכתבם רק לציין את הלנינגר העומד בקצה משלם חירבת סופיו, ושאפשר לראות שהשו השמאלית שלו היא חולה.
אליהו עדש, חיפה
עדשתו של הקורא עדש חזקה מעדשת המחלמה, כנראה. צלצם היה נדמה כי זהו סתם גליונר עם פה פעור.

לוחם לרוגמה

בעלי כרן נתן הוכמן לא היה חבר משק צאים, אף שאני נגנת שכירה במשק זה. הוא היה תושב נבעת רמב"ם, ואסו מנהלת מחלקת הילדים בבית-חולים בלינסון. את חופשותיו הקצרות הוא פכלה בביתו, אולם

חזק קלקיליה סרן הוכמן

לרוב הייתי אני נוסעת אליו למתנה. אפילו לנשואיו, לפני שנה וחצי, לא לפח חופש.

הפסוק שהופיע בשמו (העולם הזה 1992) לא נאמר על-ידי מעולם, הוא היה לוחם לדוגמה, ואולי יבוא אי-פעם יום שאפשר יהיה לספר על מעשיו.

שמואל בא לרצו בגיל 11, בעזרת ה-בריגדה שהביאה אותו מפולין, כשהוא נר את מספר על זרועו. אחרי שנה פגש את אסו, שהגיעה מפולין דרך שכרניה. אהובה הוכמן, גבעת רמב"ם

זח"ק

הכתבה ההיסטוריסמית על ספרים (העולם הזה 1992) היתה מעשעת מאד. ותכלי כי לפחות סכס שתיית שתתיסו בצינות ל-מבטו של העם השכן. אם ישראל לא תתי-טור באופן גלוי ותקחי בלוחם הרות תפי-רסיו, יבוא יום וקפריסין המשוחררת תע-רוד חשבו נפש פוליטי ותלנה שרק הער-בים עזרו לה במאבקה. ואו היתה גם שכתבו המערבית אויבת... מה מפוע עוים?

פפו חננאל, יפו
מחר ושות'
פרשת הקצין שטיינברג (העולם הזה 1991) לא היתה יכולה לקרות בשום מקום אחר בעולם. איפה נשמע שמפקח כללי של מסי-פרה יקבל את עזרתו של פרופזה נגד קצין כזה?

אברהם בן-שאל, תל-אביב
אני רק רוצה שמישהו יסביר לי לשם מה היה נחוץ כל הסרחון הזה לסהר ושות'? האם לא מספיקות להם עשרות השעוריות הקשורות כבר בשם המטה הארצי של מסי-סרת ישראל?

ששון כהן, רמתה
כאיש ישר, אינני יכול שלא לשאול את עצמי אם שינוי עמדתכם לגבי שטיינברג איננו קשור עם שינוי עמדתו לגבי עמוס בוגוריו...
צ. זלבר, תל-אביב
כאיש משטרה הסכיר היטב את הקצין שטיינברג ואת שני הסמלים שהואשמו בשעתו בצורה כה בלתי-הוגנת, הייתי יכול לומר לכם כי אין בהאשמות אלו כל שחר.

אבל אתם מיהרתם לחיתום למיתוי שחונש לכם דווקא על-ידי שליחי סנו הספקה הכ 1991... אני נאה בכך שמצאתם את העוז להעמיד את האמת לאמיתה.
סמל, תל-אביב

מי משלם?

ברצוני לדעת מתי מטרון של חשבון קסו. בזמן האחרון יצאו לחוץ-לארץ, סמסס תנר-בה, מספר נדול של שליחים: נ. ורלינסקי מהמרכז, מברסקי מהנהללה, סנינספלד מהי מחלקה הסכנית, חרסין מהסעברה, כלכו, מנהל סניף תל-אסוף, ל. ורלינסקי מנהל מחלקה, כולם כבר היו בחוץ-לארץ וזו נסיעתם השניה או השלישית. אם כן מהו חשבון הוצאות עבור כל הנסיעות והמסי-בות הנ"ל? וסי משלם אותו, כסופו של דבר?

איש משק, הנגב

תואר אישי לכר

כבו הערה הבוכרית, נמנעתי קשות מ-מסקנתכם כאילו הכלנאריום (העולם הזה 1991) היו תופעה בוכרית. מר כלנאר ידוע כעסקן ספא-יודתי, המסנה להיכנות על חשבון הדת והמספלה, עסקנים כאלה שורצים בכל הערות בישראל ולכן מיוחד הוא להדריק את הכלנאריום בעדה שלמה, הרוחה בשאם נפש עסקנים מסוגו של רחמים כלנאר.

אביחי יהודי, תל-אביב
העולם הזה רק ציין את העבודה כי ה-מלה כלנאר מקורה בספה הבוכארית ופי-רושה "גובה מטיס".

מי יציגנו מחרפה?

הי לילי גלילי — מנשים כאותל תבורכי! פעם הלכתי ברחוב והיו לי סמססים ב-נעלים — בעברית יפה: פרסות זומא ל-מנעלי נשים. או התחלקתי אנב אורחא. הפנתי מבטי כה וכה, לראות אם אין איש עולץ במסלתי וראיתי כריכה של העולם הזה, אר, איזה עיר מלולכלת היא תל-אביב אויב אוהבת אותה?
נאחתי בה — בכריכה — בכקוש אמת-לא ומתתי על רגלי. לאור ניצנוץ כוכבי העולם הבא" הבחנתי בכותרת, אני, החזון וכל השאר". אוי, הייתי מכסוטה על הצלת כבורי...

אביבה איל, צה"ל

איהבנה של תיירים

נכחו הכרב שבית-התרבות שבמשק נונן הוקם כפי שכתבתם (העולם הזה 1988) לזכר רזי קיסילוב, בכספי אביו והמשק. אלא שאין קשר בין מפעל הנצחה זה לבין מפעלים של יהודי ניו-יורק, שנעדר להנציה את זכרו של יצחק גוטליב ז"ל על-ידי "נחלה" על שמו.
הנחלה היא כלל שסח הקרקעות של אוחו מקום, אלא שהתיירים שביקרו במשק נונן לא עמדו על ההבדל הזה וסברו תחילה אנוס בתי-התרבות נכלל במספלה-הנצחה זה. לאחר שהסבור להם על-ידי הקס"ל טיב אי-ההבנה, והקס"ל אינה עוסקת כלעיקר ב-מפעלי בתי-התרבות, בא הכל על תיקונו. הלשכה הראשית של הקס"ל, ירושלים

צבע וצביעות

שתי תמונותיה של השחקנית טריה פליסס (העולם הזה 1991) כל כך מעניינות כשעצמם, שזו עשויות להסיח את תשומת הלב מהנקודה העקרונית והיא — האין נבול לציבוע? הנה בצילום הספורי, סומיעה העלמה פליסס כפי שיוצר אותה הבורא. ואילו ב-שני, הוסיף לה מישהו שומפלה, גם בתוך הסרט עצמו, קוצצה כל סצינה שבה סצינה הזוכבת את מעלותיה המבעיות. אני חושב שהיה מספיק, הנובעת מחור כניעה מחנית לכמה צנוזרים בלתי-ירשמיים, שלא הצליחו להכין עדיין כי אנתון חיים במאה ה-20. האם אין אותם ארוגים יודעים כי בתי-הספר שלנו מלמדים היום כל ילד בו 12 ומעלה את מה שיש ללמוד על אנטיסמיה ועל נור האדם (וההוזה)? אם לא, מוטב שיבוא מישהו ויודיע להם זאת, במקום ל-הסתיר את האמת תחת צעיפי צבע וצביעות! אלי הירש, תל-אביב

כדור בלי כמים

אני מתחפלא עליכם שמצאתם לחנוץ ל-קדושי כל כך הרבה מקום למישוח כדור-במים ביו סתלים אמריקאיים לבין כבור-ישראלית (העולם הזה 1991). המישוח הזה יהיה ישראלי כמו שאנשי הכבור, הישר-רלית' הם ישראלים. לכל היותר, ישרא-זה ספורט שמעם, שיעסקו בו כל מיני אמריקאים הנקלעים בשערת לישראל.

דוד הרשמן, חדרה
נסיתי כבר כמה פעמים להבין את עקרו-נות המשחק הזה, אבל לא הצלחתי. אמרתי לעצמי: "יתכן שעם שלם בו 130 מיליון איש, יהיה כל כך משוגע לספורט שאין בו טעם, תכלית או יופיו" אבל כנראה שזה בכל זאת יתכן...

סימן היכר

לא מופו נכתחי במקום, אשר שם חיתה השיחה כולה על ל'ובניקים בעלי נוצות ודרגות. מישהו הציע להדריק על כלנאר אחד מהם גם סלאי צהוב...

קורא, צה"ל
לא לפנות
אני אמתניק המעוניינת לחיות באחד הקיבוצים, תמורת החוקתי והחוסת הילדה. אני מכירה את חיי הקיבוץ, כך שאין זה חרש בשבילי ואוכל להתאקלם בו על נקלה. מה עלי לעשות?

ש. ק., תל-אביב
קורואה ש. ק. תיטיב לפנות למשרדי-אחת מתנועות ההתיישבות בתל-אביב.